Сэтгэлийн шалтгаант архины хамаарлын эмнэлзүйн тохиолдол

З.Хишигсүрэн[1], Д.Оюунсүрэн[1], Н.Билгүүн[1,2], Б.Баасандорж[1], Э.Бат-Эрдэнэ[2]

[1]АШУҮИС, Сэтгэцийн эрүүл мэндийн тэнхим
[2]Сэтгэцийн эрүүл мэндийн үндэсний төв
Цахим шуудан: Khishigsuren@mnums.edu.mn, Утас: 99877350

Түлхүүр үг:

Стресс
Хүчирхийлэл
Согтууруулах ундаа
Сэтгэцийн эмгэг
Ялган оношилгоо

Товч утга:

Үндэслэл: Сэтгэцийн эмгэг судлалд стрессийн шалтгаант сэтгэцийн эмгэг буюу сэтгэлийн шалтгаанаар үүсгэгдсэн сэтгэцийн бүлэг эмгэг байх бөгөөд үүнийг мөн завсрын эмгэг хэмээн нэрлэдэг. Сэтгэцийн эмгэг үүсэх шалтгааны талаас нь авч үзвэл стресс нь биемахбодын болон сэтгэцийн олон эмгэг үүсэх, өвчин сэдрэх шалтгаан болдог. Хүн амын дунд зонхилон тохиолдох эмгэгийн тоонд архины хамаарал, сэтгэлийн шалтгаант эмгэг нь аль аль нь орох боловч стрессийн улмаас согтууруулах ундааны хэрэглээ ихэсч хосолсон эмгэг илэрсэн тул эмч эмнэлгийн мэргэжилтнүүдэд оношлогоо, ялган оношлогоо, эмчилгээний асуудлыг шийдвэрлэхэд ач холбогдолтой хэмээн үзэж энэхүү тохиолдлыг танилцуулав. **Зорилго:** Сэтгэлийн шалтгаант эмгэг, согтууруулах ундааны хэрэглээтэй холбоотой эмгэгийг ялган оношлох, эмчилгээг төлөвлөхөд оршино. **Зорилт:** Эмчлүүлэгчийн сэтгэлийн шалтгаант сэтгэцийн эмгэгийн эмнэлзүйг тогтоон оношийг баталгаажуулах, архины хэрэглээний түвшинг тогтоон, сэтгэлийн шалтгаант эмгэг, архины хамаарлын харилцан хамаарлыг судлах. **Арга, аргачлал:** Судалгааг чанарын судалгааны аргаар хийж, судалгаанд хамрагдах зөвшөөрлийг эмчлүүлэгчээс таниулсан зөвшөөрлийн хуудсаар авсан болно. **Тохиолдлын танилцуулга:** Эмчлүүлэгч 42 настай эмэгтэй. Сэтгэцийн эрүүл мэндийн үндэсний төвийн стационарт 4 дэх удаагаа хэвтэн эмчлүүлж байна. Зовуурь: Өөрийн үгээр: Нойр муу, сэтгэл санаа тавгүй, заримдаа үхмээр санагдана. Байн байн санаа алдмаар санагдаж, хоолонд дургүй. Сүүлийн хагас жилд 10 гаруй кг турсан. Сэтгэл санаа тавгүй үедээ гэртээ архи бага хэмжээгээр уудаг гэнэ. **Нөхрийн үгээр:** Сүүлийн үед ааш зан нь эвдрээд уур уцаар ихтэй, гэртээ ганцаараа архи ууна. Гэр бүлдээ анхаарал халамж тавих нь муудсан. Нойр муутай. Намайг их хардаад, солиороод байна гэх. **Хуучин түүхийн баяжилтаас үзвэл:** 2018 оноос 2022 оны 11-р сар хүртэлх хугацаанд сэтгэлийн шалтгаант дасан зохицохуйн эмгэг, хий үзэгдэлт дэмийрлийн шизофрени, архины шалтаант солио, сэтгэл гутрал-сэтгэл түгшилтийн хамшинж зэрэг оношоор хэвтэн эмчлүүлсэн байна. Өвчин эхэлсэнээс хойш сэтгэл түгших, биемахбодод эвгүй мэдрэмж төрж зовууртай байсан учраас зүрхний цахилгаан бичлэг, тархины MPI, дотор эрхтэний ЭХО шинжилгээ, бамбай булчирхай, хөхний ЭХО зэрэг шинжилгээнүүдийг хийлгэсэн боловч ямар нэг өөрчлөлт илрээгүй. Дотрын эмч болон найзынхаа зөвлөснөөр Сэтгэцийн эрүүл мэндийн үндэсний төвд хэвтээд биеийн байдал сайжирч байсан. **Сүүлийн хэвтэлтийн үеийн зовуурь:** Нөхрийн үгээр: Уур ихтэй, архи нэхнэ, хүүхдүүдээ маш их загнана. Гэртээ орохгүй, гадаа суугаад байхаар нь цагдаа дуудаад хэвтүүлсэн гэх. 4 дэх удаагийн хэвтэлтэнд архины шалтгаант хий үзэгдэл дэмийрэл гэсэн оношоор 21 хоног эмчлүүлээд гарсан байна. **Хэлцэмж:** Эмчлүүлэгч нь биемахбодын болон сэтгэл санааны зовуурийн улмаас багажийн шинжилгээг 2021-2022 онд хийлгэсэн боловч ямар нэгэн эмгэг тогтоогдоогүй бөгөөд сэтгэцийн эмнэлэгт хэвтэн сэтгэл санаа тайвшруулах, нойр сайжруулах, сэтгэц нөлөөт солиорын эсрэг эмүүдийг бага тунгаар эмчилгээнд хэрэглэхэд биеийн байдал сайжирч зовуурь шаналгаа багассанаас үзвэл сэтгэлийн шалтгаант сэтгэцийн эмгэгтэй болох нь тогтоогдож байна. Өөрөөр хэлбэл сэтгэлийн шалтгаант сэтгэцийн эмгэгийн үед вегетатив мэдрэлийн тогтолцооны хөөрлийн улмаас биемахбодын зовуурь буюу сэрэл мэдрэхүйн өөрчлөлт давамгайлсан синестопатийн шинжүүд илүүтэй илэрдэг боловч эдгээр зовуурь нь шинжилгээгээр батлагддаггүй онцлогтой. **Дүгнэлт:** Гэр бүлийн хүчирхийлэл нь хүчтэй стрессорын нэг хэлбэр бөгөөд стрессийг зохистой аргаар тайлаагүй тохиолдлууд нь согтууруулах ундааны хамааралд өртөхөд нөлөөлж байна. Эмчлүүлэгчид гэр бүлийн болон ганцаарчилсан сэтгэл засал, архины хамаарлаас гаргах эмийн эмчилгээ зайлшгүй шаардлагатай байна.

Үндэслэл: ДЭМБ-ын (WHO, 2022) тооцооллоор дэлхий дахинаа сэтгэцийн эмгэг бүхий 970 сая хүн амьдарч байгаа бөгөөд 8 хүн тутмын нэг нь сэтгэцийн эмгэгтэй гэж үзэж болохоор байна. Хүн амын дунд зонхилон тохиолдож байгаа сэтгэцийн эмгэгүүдийн тоонд сэтгэл түгшилт, сэгэл гутрал, сэтгэлийн хөдөлгөөн цочирдлын эмгэг, сэтгэлийн гэмтлийн дараах хариу урвалууд орж байна.[1] Сэтгэцийн эмгэг үүсгэх гадаад шалтгааны нэг нь сэтгэлийн гэмтэл буюу стресс бөгөөд стрессийн шалтгаант сэтгэцийн эмгэг үүсэхэд тухайн стресс үүсгэгч хүчин зүйлийн хүч, үргэлжлэх хугацаа, хувь хүний сэтгэлзүйн онцлог нөлөөлнө гэж үздэг.[2] 2013 онд Монгол улсын хүн амын дунд зонхилон тохиолдох эмгэгийн судалгаагаар сэтгэлийн шалтгаант сэтгэл түгших эмгэг хамгийн их (18.5%) тархалттай[3] болох нь тогтоогдсон бөгөөд СЭМҮТ-ийн 2021 оны статистикаас үзвэл хүн амын дунд тэргүүлэх эмгэгийн тоонд сэтгэцийн органик эмгэгүүд (24.7%) сэтгэлийн шалтгаант сэтгэцийн эмгэг (22.1%), сэтгэц идэвхит бодисын шалтгаант сэтгэцийн эмгэг (19.3%) эзэлж байна.[4] Сэтгэц эмгэг судлалд сэтгэцийн өвчний суурин дээр архи, мансууруулах бодисыг хавсран хэрэглэхийг хосолсон онош хэмээн нэрлэдэг бөгөөд сэтгэцийн эмгэгтэй хүн архи, мансууруулах бодис хэрэглэх нь хувь хүний эрүүл мэнд, нийгэм, хөдөлмөрийн дасан зохицох чадварыг алдагдуулдаг.[5]

Уг эмнэлзүйн тохиолдлын хувьд сэтгэцийн эмнэлэгт 4 удаа хэвэтн эмчлүүлэсн боловч оношийн хувьд ялган оношлох шаараагатай байсан тул сургалт, ялган оношлогооны зорилгоор эмч нарын эмнэлзүйн хэлэлцүүлэгт оруулсан тохиолдол болно.

Зорилго: Сэтгэлийн шалтгаант эмгэг, согтууруулах ундааны хэрэглээтэй холбоотой эмгэгийг ялган оношлох, эмчилгээг төлөвлөх

Зорилт: Эмчлүүлэгчийн согтууруулах ундааны хэрэглээний түвшинг тогтоон, сэтгэлийн шалтгаант сэтгэцийн эмгэгээс ялган оношилж, эмчилгээг төлөвлөх

Арга, аргачлал: Судалгааг ганцаарчилсан ярилцлагын буюу чанарын судалгааны аргыг ашиглан хийсэн. Судалгаанд оролцох зөвшөөрлийг таниулсан зөвшөөрлийн хуудас ашиглан авсан болно.

Тохиолдлын танилцуулга: Эмчлүүлэгч 42 настай эмэгтэй. Сэтгэцийн эрүүл мэндийн үндэсний төвийн стационарт 4 дэх удаагаа хэвтэн эмчлүүлж байна.

Зовуурь: Өөрийн үгээр: Нойр муу, сэтгэл санаа тавгүй, заримдаа үхмээр санагдана. Байн байн санаа алдмаар санагдаж, хоолонд дургүй. Сүүлийн хагас жилд 10 гаруй кг турсан. Сэтгэл санаа тавгүй үедээ гэртээ шар айраг, архи бага хэмжээгээр уудаг гэнэ.

Нөхрийн үгээр: Сүүлийн үед ааш зан нь эвдрээд уур уцаар ихтэй, гэртээ ганцаараа, шар айраг, архи ууна. Гэр бүлдээ анхаарал халамж тавих нь муудсан. Нойр муутай. Намайг хардаад солиороод байна гэх

Амьдралын түүхээс: (Ээж болон өөрийн үгээр**)** Эцэг, эхийн анхны охин, эрүүл гүйцэд төрж бага насны өсөлт хөгжилт хэвийн байсан. Олон дүүтэй учир эрх танхи зангүй, хичээл сурлагадаа сайн. Сургуульд тэргүүний сурагч, оюутны тоонд ордог, олон нийтийн ажилд сайн оролцдог. Онцгой авьяасгүй ч юм юманд эв дүйтэй байсан. 10 жилийн сургууль, дээд сургуулиа амжилттай төгсөж хувиараа удирдах түвшний ажил хийж байсан. Багадаа өвдөж байсан өвчин үгүй. Насанд хүрсэн үедээ халдварт шар өвчнөөр өвчилсөн, эрүү болон нүдний мэс засалд тус бүр 1 удаа орсон. Зан ааш төлөв, сэргэлэн цовоо, их хариуцлагатай, нямбай, олон найз нөхөдгүй, бусадтай санал бдолоо хуваалцахдаа жаахан тааруу хүүхэд байсан. Удамд ээж, аавын талд архи хэтрүүлэн хэрэглэдэг хүн байсан. Өөр сэтгэцийн эмгэгтэй хүн байгаагүй. 4 хүүхэд төрүүлсэн.

Осол, гэмтэл: 1 удаа автомашинд хөнгөн байдлаар шүргүүлсэн. Хүнд гэмтэл аваагүй боловч хүзүүний хэсгээр хэд хоног өвдсөн. Нөхөртөө зодуулсаны улмаас гоо сайхны мэс ажилбарт 1 удаа, эмэгтэйчүүдийн мэс засалд 1 удаа орсон.

Амьдралд нь тохиолдож байсан сэтгэлийн цохилт авсан үйл явдлууд:

- Анх гэр бүл болж охин төрүүлсэн боловч нөхөр нь осолд орж нас барсан
- Төрсөн дүү нь нас барж сэтгэлийн гэмтэлд өртсөн
- Дахин гэр бүл болсон боловч нөхөр нь гэр бүл болсон цагаасаа эхлэн маш их харддаг, зоддог, утсыг нь шалгадаг, ажил хийлгэх дургүй, гэртээ хүүхдүүдээ хараад байхыг шаарддаг. Нөхөр нь согтууруулах ундаа хэрэглэж гэрээс гадуур хоноглоно, цалингаа гэр бүлдээ зарцуулдаггүй, гэр бүлийн гадуур харилцаатай олон хүн байсныг нь найз нөхөд нь болон ажлын газрынх нь хүмүүс хэлж, салахыг зөвлөж байсан гэх
- Нөхөр нь эхнэрийнхээ удам дамжсан үнэт зүйлсийг эхнэртээ хэлэлгүй найз эмэгтэйтэйгээ хамтран барьцаанд тавьсанд сэтгэл цочролд орсон
- Нөхөр нь өөрийн ах дүүс, ээжтэйгээ эхнэрээсээ илүү дотно харилцаатай, тэд нартаа илүү анхаарал хандуулдаг, ах дүүс нь эхнэрт нь таагүй ханддаг
- Байнгын хэрүүл маргаантай, нөхөртөө зодуулсны улмаас хэд хэдэн удаа гэмтлийн эмнэлэг болон хүчирхийллийн эсрэг төвд хандаж байсан.

Өвчний түүхээс: Өөрийн үгээр: Нөхрөө гэр бүлийн гадуурх харилцаатай, үнэт эдлэлийг нь нууж барьцаанд тавьсаныг мэдсэнээс хойш сэтгэл зовж, түгшиж эхэлсэн. Үүнээс хойш нойр муудаж, толгой өвдөх, цочромтгой болох, уур уцаартай болох, сэтгэл санаа тогворгүй болох шинжүүд 8-9 сар илэрсэн. Энэ хугацаанд дотрын, мэдрэлийн, уламжлалтын олон эмнэлэгт үзүүлж эмчилгээ хийлгэсэн боловч үр дүнгүй байсан учир бусад хүмүүсийн зөвлөснөөр сэтгэцийн эмнэлэгт 10 хоног эмчлэгдээд биеийн байдал сайжирсан. Нойр муудсанаас хойш нойроо хүргэх зорилгооршар айраг, улмаар 50, 100 гр архи уудаг болсон. Ялангуяа хэрүүл маргаантай, сэтгэл санаа тавгүй үедээ архи уудаг. Гэхдээ олон хоног дараалж ууж байгаагүй, нэг удаад дээд тал нь 200-300 гр ууж байсан. Нойргүй байсан, сэтгэл санаа тавгүй, нөхөртэйгөө хэрэлдэж маргалдсан сүүлийн 3-4 жилд

ер нь бол тайвшрах гэж архи ууж байсан, гэхдээ би өөрийгөө архинд донтох өвчтэй болсон гэж хэлэхгүй гэнэ. Гэрээсээ гадуур, найз нөхөдтэйгөө уудаггүй. Олон хоног нойргүй үед харанхуй буланд байгаа зүйл, өлгүүртэй хувцас өөр зүйл болж харагдаад, энд тэнд юм хөдлөөд байгаа юм шиг санагдаж байсан тохиолдол бий. Дээрх зовууруудын улмаас сэтгэцийн эмнэлэгт 4 дэх удаагаа хэвтэн эмчлүүлж байна. Сүүлийн 2 удаагийн хэвтэлтэнд нөхөр жижигхэн шалтгаан гаргаж байгаад намайг сэтгэцийн эмнэлэгт хэвтүүлээд байсан гэх.

Хуучин түүхийн баяжилтаас үзвэл: Сэтгэцийн эмнэлэгт 4 удаа, Наркологийн хувийн эмнэлэгт 1 удаа хэвтэн эмчлүүлсэн. Эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлэх үеийн оношийг авч үзвэл:

1. Дасан зохицохуйн эмгэг
2. Архины солио
3. Хий үзэгдэлт дэмийрлийн шизофрени
4. Архины шалтаант солио гэсэн оношт тавьсан байлаа.

Эмчлүүлэгчтэй ярилцахад: Өөрийн амьдрал, эрүүл мэнд, тулгамдсан асуудлын талаар нээлттэй ярьж, сэтгэл хөдлөлөө илэрхийлэн, өөртөө шүүмжлэлтэй хандана. Гэр бүл салах нөхцөл тулгарсан тул бусдын хараат бусаар амьдарч, ажилдаа орж, хүүхдүүдээ өсгөнө. Айдасгүйгээр нийгмийн харилцаанд ормоор байна гэх мэт цаашдын ажил, амьдралын зорилгын тухай ярьж нулимстайгаар уйлна.

Сэтгэцийн эмнэлэгт хэвтэх хугацаанд хийгдсэн шинжилгээ: Эмгэг сэтгэл судлалын шинжилгээнд: Ой тогтоолт, оюуны ажиллах чадварын бүтээц болон ерөнхийлөн дүгнэх чадвар сайн. Хувийн хандлага дагасан бодол санаа үүсэх хандлагатай. Сэтгэл санаа тайван бус тогтворгүй, өөрийн үнэлгээ дээшилсэн, хувь хүний сэтгэцийн чанарт хандах шүүмжлэлт чанар султай.

Архины хамаарлыг үнэлэх Мичиганы сорилд: 21 оноо. Архины хараат байдлын II үе.

Дээрх эмнэлзүйн үзлэг, ярилцлага, объектив болон субъектив анамнези, шинжилгээний дүгнэлт, эмгэг сэтгэл судлалын шинжилгээнд тулгуурлан **Эмнэлзүйн үндсэн оношт: F 43.2 Дасан зохицохуйн эмгэг**

Дагалдах оношт: Архины хараат байдал (Шинж тэмдгийн архидалт) оношийг тавьж эмчлүүлэгчид ганцаарчилсан болон гэр бүлийн сэтгэл засал эмчилгээ, архины хамаарлын эсрэг эмчилгээ, нойрсуулах, тайвшруулах бүлгийн сэтгэц нөлөөт эмийн эмчилгээ зөвлөн эмнэлгээс гаргасан болно.

Хэлцэмж: Энэхүү эмнэлзүйн тохиолдол нь гэр бүлийн тааламжгүй харилцаа, гэр бүлийн хүчирхийлэл, эмчлүүлэгчийн ойр дотны хүмүүс нас барсан зэрэг амьдралд тохиолдсон стрессийн улмаас стрестт өгөх хариу урвалын нэг хэлбэр болох дасан зохицохуй алдагдах, сэтгэл гутралаар өгөх хариу урвал тод илэрсэн тохиолдол байв. Өвчний олон улсын ангилалаар уг хариу урвал нь сэтгэлийн цочирдолд өртсөнөөс хойш 2 жил хүртэл буюу түүнээс удаан хугацаагаар ужиг байдлаар сэтгэлийн таагүй байдлын олон шинжүүдээр илэрдэг.[6] Иймд эмчлүүлэгч нь өөрт илэрсэн стрессийн шалтгаант вегетатив мэдрэлийн тогтолцооны цочрогдлын шинжүүдийн улмаас багажийн шинжилгээг 2 удаа хийлгэхэд эмгэг тогтоогдоогүй, сэтгэц нөлөөт эмийн эмчилгээнд засралын байдалд орж байсан нь сэтгэлийн шалтгаант эмгэг болохыг баталж байна. Эмчлүүлэгч нь сэтгэл санаанд хямралаа засахын тулд, нойроо сайжруулах гэсэн сэдлээр согтууруулах ундааг хэрэглэх болсон нь хүн амын дундах сэтгэцийн эмгэгийн талаарх буруу ойлголт, стресс тайлах ур чадвар дутмаг байгааг харуулж байна. Эмчлүүлэгчийн нөхөр гэр бүлийн асуудалтай, эхнэр нь хардсан тохиолдолд эхнэрээ хардаад, солиороод байна гэж эмчид мэдээлэх, эмчлүүлэгч өөрөө архины асуудалтай учраас зарим тохиолдолд хий үзэгдэл, дэмийрэл төст шинжүүд илэрч байсан нь архины шалтгаант хардах дэмийрэл мөн эсэхийг нарийвчлан оношлох зайлшгүй шаардлагатай нөхцөлийг үүсгэж байлаа.[7] Уг тохиолдолд стрессийн улмаас анхдагчаар сэтгэлийн гэмтлийн шалтгаант эмгэг үүсч, уг эмгэгийн суурин дээр согтууруулах ундааны зүй бус хэрэглээ үүссэн учир дагалдах оношийг архины хамаарал хэмээн тогтоосон. Түүнчлэн эмчлүүлэгч эмнэлэгт хэвтэх бүрт өөр өөр оношт тавьсан байгаа нь нэг талаас сэтгэцийн эмгэг судлалд хамшинжийн оношт тавьдагтай холбоотой байж болох хэдий ч нөгөө талаар эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнүүд эмчлүүлэгчийн сэтгэцийн байдлыг тогтоох үзлэг хийх, амьдралын болон өвчний түүхийг цуглуулах, сэтгэц-биемахбодын талаас илрэх шинжүүдийн уялдаа холбоог тогтооход анхаарлаа сайн хандуулах нь эмчлүүлэгчийн оношийг зөв тогтоох, эмчилгээ, зөвлөгөө, мэдээллийг зөв чиглүүлэхэд чухал ач холбогдолтой болохыг илтгэсэн хэлэлцүүлэг болсон гэж үзлээ.

Хэвлэлийн тоймоос үзвэл хосолсон оношт эмчлүүлэгчдийн эмчилгээний асуудал нь бэрхшээлтэй бөгөөд удаан хугацаанд хувьчилсан байдлаар эмийн болон эмийн бус, сэтгэл заслын эмчилгээ хийх шаардлагатай гэсэн саналтай дүйж байна [8]

Дүгнэлт: Эмчлүүлэгчийн нь байнгын гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй орчинд амьдардаг, хүчирхийллийн улмаас үүссэн стрессээ тайлах зорилгоор согтууруулах ундааг хэтрүүлэн хэрэглэснээр согтууруулах ундааны хамаарлын II түвшинд байна. Иймд сэтгэл заслын болон архины хамаарлын эсрэг эмчилгээг хийх шаардлагатай байна.

Ном зүй:

1. *htpps://www.who.int/newsroom/fact sheets. Mental disorders. 8 June 2022*
2. *С.Бямбасүрэн. Сэтгэцийн эмгэг судлал. УБ. 2017. х-588-590*
3. *Сэтгэцийн эрүүл мэндийн албаны 90 жилийн түүхэн замнал. УБ 2019. Х-14-*
4. *СЭМҮТ. Статистик үзүүлэлт-2017-2021. УБ. 2022. х 10-11*
5. *Анцыборов А.В, Дубатова И.В. Проблемы двойных диагнозов в психиатрии и наркологии: уходящая реальность или интеграции?. Медицина. DOI: 10.21661/r-486030*
6. *ДЭМБ: Өвчний олон улсын ангилал. Нэгдүгээр боть. УБ 2005.*
7. *Монгол дархь мэдрэл сэтгэцийн өвчний судалгаа. УБ.1969. х-51-54*
8. *T.M. Kelly, D.C.Daley. Integrated treatment of substance use and psychiatric disorders. Soc Work Public Health. 2013; 28:388–406.*

A clinical case of mood-induced alcohol dependence

Khishigsuren Z[1], Oyunsuren D[1], Bilguun N[1,2], Baasandorj B[1], Bat-Erdene E[2]

[1]Department of Mental Health, SOM, MNUMS
[2]National Mental Health Center
E-mail: Khishigsuren@mnums.edu.mn, Tel: +976-99877350

Background: Stress-related mental disorder, or mental group disorder caused by emotional reasons, is also known as borderline disorder in psychiatry. Many physical and mental disorders can be caused and relapsed by stress. From the perspective of mental disorders, stress is the primary cause. As alcohol addiction and mood disorders are among the most common diseases among the population, a combined disorder was discovered due to increased alcohol consumption caused by stress. We chose this case since it is important to solve the diagnosis, differential diagnosis and treatment problems.
Aim: A differential diagnosis of stress-related disorders and alcohol-related disorders is made, and treatment is planned.
Purpose: The purpose of this study is to confirm the clinical diagnosis of stress-related mental illness, determine the level of alcohol consumption, and determine the relationship between stress-related disorder and alcohol dependence.
Materials and Methods: An informed consent form was obtained from the physician to participate in the study, which was conducted using a qualitative research method.
Case report: A 42-year-old woman. This is the 4th time she has been hospitalized at the National Mental Health Center. Current problem: In patients' words: Poor sleep, feeling unwell, sometimes feeling like dying. I often feel like sighing and don't have appetite. I have lost more than 10 kg in the last six months. She drinks a small amount of alcohol at home when she is in a bad mood.
In the husband's words: Lately, her temper gotten worse, angry all the time and she drinks alcohol alone at home. Does not care about the family. Poor sleep. She says that I got jealous and turning crazy.
According to past psychiatric history: from 2018 to November 2022, she was hospitalized with the diagnosis of mood-induced adjustment disorder, delusional schizophrenia, alcohol-induced delirium, and depression-anxiety syndrome. Since the onset of the disease, she has been suffering from anxiety and discomfort in her body, so she underwent tests such as electrocardiogram, MRI of the brain, ultrasound of internal organs, ultrasound of the thyroid and breast, but no changes were found. On the advice of an internal doctor and a friend, she was admitted to the National Mental Health Center and her condition improved.
Problems during the last hospitalization: In the words of the husband: She gets furious, demands alcohol, and scolds the children. She refused to go home and sit outside, so they called the police and made her admit. A diagnosis of alcohol-induced delirium was made after 21 days of treatment in her 4th hospitalization.
Discussion: Physical and emotional problems caused the patient to undergo diagnostic tests in 2021-2022, but no changes were found. She improved when she was treated in a psychiatric hospital with low-dose sedatives, sleep-enhancing drugs, and psychoactive antidementia drugs. She appears to be suffering from a mental disorder based on that. In other words, in the case of mood-induced mental disorders, symptoms of synestopathy dominated by body pains or arousal changes due to excitation of the autonomic nervous system are more common, but these problem are not confirmed by diagnostic tools.
Conclusions: Domestic violence is a form of severe stressor, and cases of inadequate stress relief contribute to the development of alcohol dependence. Family and individual psychotherapy and drug addiction treatment are essential for patient.

Keywords: Stress, Violence, Alcohol, Psychiatric disorders, Differential diagnosis